

Haridus

Ellu Saar

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

Haridus

- ▶ Hariduse jaoks on kolm küsimust:
  - ▶ Kõrgeim omandatud üldharidustase
  - ▶ Kõrgeim lõpetatud kutse-, ameti- või erialaharidus
  - ▶ Mitu aastat kokku koolis õppinud

Kõrgeim omandatud üldharidustase

Küsimused dn010 dn021 dn051 ch017 ch510

- ▶ üldharidustase peaks kõigil olema märgitud (ka kõrgharidusega isikutel).
- ▶ üldhariduse (põhihariduse või keskhariduse) võib saada ka kutsekoolist, kutsekeskkoolist ja keskeriõppeasutusest (tehnikumist).

- 1 Ei oma üldse algharidust (kirjaoskamatu)
- 2 Alghariduseta, kuid käinud koolis (lõpetamata)
- 3 Algharidus üldhariduskoolist (eri aegadel 2, 3, 4, 6 kl)
- 4 Põhiharidus üldhariduskoolist (sh lõpetamata keskkool) (aastail 1920-40 kutsekeskkool; 1940.aastani tegutsenud reaalkool või progümnaasium; mittetäielik keskkool või 7 klassi aastani 1961; vähemalt 8 klassi üldhariduskoolis aastail 1962-1989; vähemalt 9 klassi üldhariduskoolis alates aastast 1990)
- 5 Põhiharidus kutsekoolist**
- 6 Keskkharidus üldhariduskoolist (keskkool või gümnaasium) (kümne-, üheteistkümne või kaheteistkümneklassiline keskkool, gümnaasium, reaalkool, üldhariduslik kolledž)
- 7 Keskkharidus kutsekeskkoolist, tehnikumist, keskeriõppeasutusest**
- 97 Muu, milline (märkida ainult juhul, kui ei suuda määratleda etteantud vastusekategoriates)

1- Ei oma üldse algharidust (kirjaoskamatu)

- ▶ märgitakse isikul, kes pole üldse koolis käinud ega oska üheski keeles arusaamisega lugeda ega kirjutada lihtsamat teksti isiku igapäevaelu puudutavatel teemadel.

2- Algharidusesta, kuid käinud koolis (lõpetamata)

- ▶ Ei ole lõpetanud algharidusele vastavat kooliastet, kuid kes oskab ükskõik missuguses keeles arusaamisega lugeda ja kirjutada (sh ka pimedate kiri) lihtsamat teksti oma igapäevaelu puudutavatel teemadel.

3- Algharidus üldhariduskoolist

Isik pole omandanud põhiharidust, kuid on lõpetanud (vähemalt) ühe järgmistest koolitüüpidest:

- ▶ - üheklassilise vallakooli, linnaalgkooli, ühe- või kaheklassilise ministeeriumikooli, kihelkonnakooli, kõrgema algkooli aastani 1920;
- ▶ - 4 või 6 klassi kuni aastani 1930;
- ▶ - 6 klassi ajavahemikul 1930–1944, arvestatakse ka õhtualgkoole täiskasvanutele;
- ▶ - 4 klassi ajavahemikul 1945–1971;
- ▶ - 3 klassi ajavahemikul 1972–1989;
- ▶ - 6 klassi 1990. aastal või hiljem.

4- Põhiharidus üldhariduskoolist: põhikoolist või keskkoolist. (sh lõpetamata keskkool)

Isik pole omandanud keskharidust, kuid on lõpetanud

- ▶ - 1940. aastani tegutsenud reaalkooli või progümnaasiumi;
- ▶ - mittetäieliku keskkooli või 7 klassi aastani 1961;
- ▶ - vähemalt 8 klassi üldhariduskoolis aastail 1962–1989;
- ▶ - põhikooli või vähemalt 9 klassi üldhariduskoolis 1990. aastal ja hiljem

või on

- ▶ saanud põhihariduse erikoolis (erikoolide nimekiri lisatud)

NB! Kui isikul ei ole põhiharidust, siis on tal võimalik omandada eelkutseharidus koos põhiharidusega. Kui isik on lõpetanud põhihariduseta noortele mõeldud eelkutseõppe, kus ta on saanud põhihariduse üldhariduskoolist ning eelkutseõppe kutseõpet andvast koolist, siis on ta küll omandanud põhihariduse üldhariduskoolis, kuid kutseharidust tal ei ole. Sellist taset on võimalik omandada näiteks Põltsamaa Ametikoolis või Vana-Vigala Tehnika ja Teeninduskoolis.

5- Põhiharidus kutsekoolist

- ▶ märgitakse isikul, kes omandas kutsekoolis või tehnikakoolis koos kutsega ka põhihariduse
- ▶ Siia alla kuuluvad näiteks isikud, kes lõpetasid ajavahemikus 1920-1944 kutsekeskkooli

6- Keskkharidus üldhariduskoolist (keskkool või gümnaasium) (kümne-, üheteistkümne või kaheteistkümneklassiline keskkool, gümnaasium, reaalkool, üldhariduslik kolledž)

Isik on lõpetanud kümne-, üheteistkümne- või kaheteistkümneklassilise keskkooli, gümnaasiumi, reaalkooli, üldharidusliku kolledži või saanud keskkhariduse puudega laste koolis või kinnises erikoolis.

NB! Siia ei kuulu isikud, kes on kutseõppes omandanud keskkhariduse koos kutsega või keskerihariduse põhihariduse baasil.

7- Keskkharidus kutsekeskkoolist, tehnikumist, keskeriõppeasutusest

- ▶ märgitakse isikutel, kes omandasid **kutsekeskkoolis** koos kutsega ka keskkhariduse, samuti nendel isikutel, kes omandasid **keskerihariduse põhihariduse baasil**.
- ▶ **Kutsekeskkoolid aastani 1944** -baashariduseks 6-klassiline algkool, õppeaeg 4 aastat: aianduskeskkoolid, kaubanduskeskkoolid, kodunduskeskkoolid, tööstuskeskkoolid.
- ▶ **Kutsekeskkoolid** aastast 1967 - baashariduseks põhikool, õppeaeg 3–4 aastat, kutseõpe keskkooli/gümnaasiumi õppekavaga ühitatud.
- ▶ **Tehnikumid** - kõik tegutsenud ja seda nimetust kandnud keskastme õppeasutused: polü-, tööstus-, majandus- sovhoos-, põllumajandustehnikumid jt, va 1920-1935 kõrgkoolina töötanud Tallinna Tehnikum.

Kõrgeim lõpetatud kutse-, ameti- või erialaharidus

- ▶ Küsimused dn012 dn023 dn053 ch018 ch513

Küsimuse eesmärk on fikseerida küsitletava kõrgeim lõpetatud kutse-, ameti- või erialane haridustase küsitlusmomendil.

NB! isiku haridustaseme määrab **kõrgeim formaalharidussüsteemis (st kutseõppeasutuses või kõrgkoolis) lõpetatud õppeasutus**, lõpetamata jäänud haridus seda ei tõsta.

Siia ei kuulu üldharidusliku keskkooli lõpetanu, kes sai üldhariduskoolist lisaks keskharidusele mingi kutse.

Ka ei anna kutse-, ameti ega erialaharidust **kursuste lõpetamine**.

Välisriigis kutse-, ameti- või erialahariduse omandanud isikute haridustase tuleb määrata analoogiliselt Eestis omandatud haridustasemega.

- 1 Ei oma kutse-, ameti- ega erialaharidust
- 2 Omandanud kutsehariduse, sisseastumisel ei olnud haridustaseme nõuet
- 3 Omandanud kutsehariduse, sisseastumisel oli nõutav põhiharidus
- 4 Omandanud kutsekeskhariduse, sisseastumisel oli nõutav põhiharidus
- 5 Omandanud keskerihariduse, sisseastumisel oli nõutav põhiharidus
- 6 Omandanud kutsehariduse või kutsekeskhariduse, sisseastumisel oli nõutav keskharidus
- 7 omandanud keskerihariduse, sisseastumisel oli nõutav keskharidus
- 8 Omandanud kutsekõrghariduse, rakenduskõrghariduse või läbinud diplomiõppe (kuni 2 aastat õpinguid) (lõpetamine oli võimalik alates 1992)
- 9 Omandanud kutsekõrghariduse, rakenduskõrghariduse või läbinud diplomiõppe (3-4 aastat õpinguid) (lõpetamine oli võimalik alates 1992)
- 10 Omandanud kõrghariduse enne 1992. aastat või bakalaureusekraadi (3-4 aastat õpinguid)
- 11 Omandanud magistrikraadi rakenduskõrgkoolist, kutsekõrgkoolist; kutsemagister ülikoolist
- 12 Magistrikraad (3+2, 4+2, 5+4 süsteemi järgi, sh integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe), arstikutse (internatuuri või üldarsti kutse saanud, enne 1992.aastat diplom)
- 13 Doktorikraad (sh kandidaadikraad, ordinatuuri, residentuuri lõpetanud)
- 95 Õpib praegu kutse-, ameti- või eriala omandamiseks õppeasutuses
- 97 Muu, milline (märkida ainult juhul, kui ei suuda määratleda etteantud vastusekategoriates)

1- Ei oma kutse-, ameti- ega erialaharidust

- ▶ Märgitakse isikul, kellel ei ole kutse-, ameti- ega eriharidust (näiteks põhikooli või keskkooli lõpetanud isikud, kes ei ole hiljem omandanud kutse-, ameti- ega eriharidust). Siia kuuluvad ka need üldharidusliku keskkooli lõpetanud, kes said keskkoolist lisaks keskharidusele mingi kutse.

Omandanud kutse kutsekoolis, kutsekeskkoolis, keskerikoolis või tehnikumis (2, 3, 4, 5, 6 või 7).

Nende haridustasemete määramisel on oluline kooli
sisseastumisel nõutud baasharidus: ei olnud
üldhariduse nõuet, põhiharidus või keskharidus ning
lõpetatud kooli tüüp: kutsekool, kutsekeskkool,
tehnikum või kesk-eriõppeasutus.

Küsimus: Millist üldhariduse taset kooli sisseastumisel nõuti?

Vastus: Ei nõutud mingit baasharidust

Märkida variant 2 – Omandanud kutsehariduse või kutsehariduse koos põhiharidusega, sisseastumisel ei onud haridustaseme nõuet

Vastus: Nõuti põhiharidust

Küsimus: Kas te õppisite kutsekoolis, kutsekeskkoolis või tehnikumis/kesk-eriõppeasutuses?

Vastus: kutsekoolis

Märkida variant 3 – Omandanud kutsehariduse, sisseastumisel oli nõutav põhiharidus

Vastus: kutsekeskkoolis

Märkida variant 4 – Omandanud kutsekeskhariduse, sisseastumisel oli nõutav põhiharidus

Vastus: tehnikumis või keskeriõppeasutuses

Märkida variant 5– Omandanud keskerihariduse, sisseastumisel oli nõutav põhiharidus

Variant 2

Omandanud kutsehariduse või
kutsehariduse koos põhiharidusega,
sisseastumisel ei onud haridustaseme
nõuet

NB! Kirja lähevad ka isikud, kes
omandasid sama õppekava raames koos
kutseharidusega ka põhihariduse.

Variant 3

Omandanud kutsehariduse, sisseastumisel oli nõutav põhiharidus

- ▶ Märgitakse isikul, kes on pärast üldhariduskooli mõne haridusastme lõpetamist saanud dokumendi kutsealase ettevalmistuse kohta kutseõppes (kutsekoolis, tehnikakoolis vms), ilma et ta oleks samas omandanud põhi- või keskharidust. Sealjuures sisseastumisel oli põhihariduse nõue.

Variant 4

Omandanud kutsekeskhariduse, sisseastumisel oli nõutav põhiharidus

- ▶ Märgitakse isikul, kes kutseharidusega koos omandas sama õppekava raames keskhariduse (näiteks kutsekeskkoolis keskharidust tõendava tunnistuse ja kutsetunnistuse saanud isik). Sisseastumisel oli nõutav põhiharidus. Siia ei kuulu need, kes üldhariduskoolis (keskkoolis, gümnaasiumis vm) lisaks omandatud keskharidusele said dokumendi kutsealase ettevalmistuse kohta.

Nõuti keskharidust

Küsimus: Kas te õppisite kutsekoolis või tehnikumis/kesk-eriõppeasutuses?

Vastus: kutsekoolis

Märkida variant 6- Omandanud kutsehariduse või kutsekeskhariduse, sisseastumisel oli nõutav keskharidus

Vastus: tehnikumis või keskeriõppeasutuses

Märkida variant 7 – Omandanud keskerihariduse, sisseastumisel oli nõutav keskharidus

8- Omandanud kutsekõrghariduse, rakenduskõrghariduse või läbinud diplomiõppe (kuni 2 aastat õpinguid) (lõpetamine oli võimalik alates 1992)

- ▶ Kutsekõrgharidus: lõpetamisel ei anta akadeemilist kraadi, vaid kõrgharidust tõendav diplom (lõpetamine on võimalik alates 2000. aastast kuni 2008.aastani)
- ▶ Rakenduskõrgharidus või diplomiõpe: lõpetamisel ei anta akadeemilist kraadi, vaid kõrgharidust tõendav diplom. Isik on lõpetanud kõrgema õppeasutuse või muu õppeasutuse rakenduskõrghariduse (lõpetamine on võimalik alates 2002. aastast) või diplomiõppe (lõpetamine on võimalik alates 1992. aastast) õppekava järgi.

9- Omandanud kutsekõrghariduse, rakenduskõrghariduse või läbinud diplomiõppe (kuni 4 aastat õpinguid) (lõpetamine oli võimalik alates 1992)

- ▶ Kutsekõrgharidus: lõpetamisel ei anta akadeemilist kraadi, vaid kõrgharidust tõendav diplom (lõpetamine on võimalik alates 2000. aastast kuni 2008.aastani)
- ▶ Rakenduskõrgharidus või diplomiõpe: lõpetamisel ei anta akadeemilist kraadi, vaid kõrgharidust tõendav diplom. Isik on lõpetanud kõrgema õppeasutuse või muu õppeasutuse rakenduskõrghariduse (lõpetamine on võimalik alates 2002. aastast) või diplomiõppe (lõpetamine on võimalik alates 1992. aastast) õppekava järgi.

10- Omandanud kõrghariduse enne 1992. aastat või bakalaureusekraadi (3-4 aastat õpinguid)

- ▶ Enne 1992. aastat omandatud kõrgharidus: isikul on kõrgharidust (enne 1992. aastat) tõendav diplom
- ▶ Bakalaureus: isikul on bakalaureusekraadi tõendav diplom (sai lõpetada alates 1992. aastast)

11- Omandanud magistrikraadi rakenduskõrgkoolist, kutsekõrgkoolist; kutsemagister ülikoolist

- ▶ Märgitakse isikutel, kes on omandanud magistrikraadi rakenduskõrgkoolis või kutsekõrgkoolis või saanud kutsemagistri ülikoolist
  - ▶ Üldarsti tasemele jäänud arsti loetakse magistrikraadi vääriliseks.

12- Magistrikraad (3+2, 4+2, 5+4 süsteemi järgi, sh integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe), arstikutse (internatuuri või üldarsti kutse saanud, enne 1992.aastat diplom)

- ▶ Märgitakse isikule, kellele on antud magistrikraad. Siia tasemele kuuluvad ka internatuuri läbinud isikud ja pärast bakalaureuseõpet üheaastase õpetajakoolituse läbinud isikud ning integreeritud õppe lõpetanud isikud (integreeritud õppe lõpetamine on võimalik alates 2002. aastast).

13- Doktorikraad (sh kandidaadikraad, ordinatuuri, residentuuri lõpetanud)

Isikule on antud kandidaadi- või doktorikraad. Siia kuuluvad ka residentuuri lõpetanud isikud. Doktorikraadile vastavaks loetakse ka NSV Liidu haridussüsteemis omandatud kvalifikatsioon, mida tõendab:

- ▶ 1) kandidaadikraadi (*Kandidat nauk*) diplom;
- ▶ 2) doktorikraadi (*Doktor nauk*) diplom.
- ▶ 3) ordinatuuri või residentuuri lõpetanud arst

DN041: Haridusaastad kokku

- ▶ selle alla kuulub õppimine, praktika, diplomi-, magistri-, doktoritöö kirjutamine, eksamite tegemine
- ▶ *Arvestame koduõpet, kaugõpet, õhtukooli, osakoormusega kutseõpet, osakoormusega või eksternina omandatavat kõrgharidust vaid **nominaalaastates.***

- ▶ *Näit. Inimene õppis koduõppes 15 aastat, aga läbis selle ajaga vaid 6-aastase programmi. Tema haridusaastad?*

Elulooline andmestik-

Mis ajani õppis täiskoormusega? RE002

- ▶ Õppimine täiskoormusega: Eluperiood, kui inimese põhitegevuseks oli õppimine (täiskoormusega õppimine, pidev hariduste, päevaõppes õppimine)
  - ▶ õppimiseks tuleb panna ka vaheaeg õpinguperioodide vahel (kui see oli ka rohkem kui 6 kuud), kuid vahepeal tegi ainult juhutöid
  - ▶ Näit. Kui päeval õppis ja õhtul töötas. Mis siis oli põhitegevuseks?
  - ▶ Kui päeval töötas ja õhtul õppis, siis põhitegevus töötamine
  - ▶ Koduõpet lugeda siia ainult, siis kui käidi koolis vastamas ehk oldi pidevalt seotud õppeasutuse programmiga

▶ AITÄH!
▶ KÜSIMUSED?

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks